

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
 Факультет міжнародних відносин
 Кафедра міжнародних економічних відносин і бізнесу

УЗГОДЖЕНО

Декан ФМВ

Ю. Волошин
 «   »   2021 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор з навчальної роботи

А. Полухін
 «   »   2021 р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Страховання у міжнародному бізнесі»

Освітньо-професійна програма: «Міжнародний бізнес»

Галузь знань: 29 «Міжнародні відносини»

Спеціальність: 292 «Міжнародні економічні відносини»

Форма навчання	Сем.	Усього (год. / кредитів ECTS)	ЛКЦ	ЛР.З	Л.З	СРС	ДЗ / РГР / К.р	КР / КП	Форма сем. контролю
Денна	6	120/4	32	16	–	72	«) ДЗ. 6с.	–	Екзамен 6с.
Заочна	6,7	120/4	8	8	–	104	К.р. 7с.	–	Екзамен 7с.

Індекс: НБ – 17 – 292-2 /21– 2.1.22

НБ – 17 – 292-2 з /21– 2.1.22

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Страховання у міжнародному бізнесі»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.01 – 01-2021
		стор. 2 з 14	

Робочу програму навчальної дисципліни «Страховання у міжнародному бізнесі» розроблено на основі освітньо-професійної програми «Міжнародний бізнес», навчальних та робочих навчальних планів №№ НБ – 17 – 292-2 /21, НБ – 17 – 292-2 з/21, РБ – 17 – 292-2 /21, РБ – 17 – 292-2 з/21 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини», наказу ректора від 06.07.2021 р. № 392/од та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробила:
доцент кафедри міжнародних
економічних відносин і бізнесу Г.П. Балабанова / Балабанова Г.П./

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри освітньо-професійної програми «Міжнародний бізнес», спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» – кафедри міжнародних економічних відносин і бізнесу, протокол № 11 від «26» серпня 2021 р.

Гарант освітньо-професійної програми К.В. Сидоренко /Сидоренко К.В./

Завідувач кафедри О.П. Степанов /Степанов О.П./

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради Факультету міжнародних відносин, протокол №10 від «06» вересня 2021 р.

Голова НМРР К.В. Сидоренко /Сидоренко К.В./

Рівень документа – 3б
Плановий термін між ревізіями – 1 рік
Контрольний примірник

ЗМІСТ

	Сторінка
Вступ	4
1. Пояснювальна записка	4
1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни	4
1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна	4
1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна	4
1.4. Міждисциплінарні зв'язки	5
2. Програма навчальної дисципліни	5
2.1. Зміст навчальної дисципліни	5
2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля	5
2.3. Тематичний план	8
2.4. Домашнє завдання, завдання на контрольну (домашню) роботу (ЗФН)	9
2.5. Перелік питань для підготовки до екзамену	9
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	9
3.1. Методи навчання	9
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	9
3.3. Інформаційні ресурси в Інтернет	11
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь	11

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни «Страховання у міжнародному бізнесі» розроблена на основі «Методичних рекомендацій до розроблення і оформлення робочої програми навчальної дисципліни денної та заочної форм навчання», затверджених наказом ректора від 29.04.2021 № 249/од, та відповідних нормативних документів.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни.

Дана навчальна дисципліна є теоретичною основою сукупності знань та вмінь, що формують профіль фахівця у галузі міжнародних відносин

Метою навчальної дисципліни є формування у студентів комплексних знань про теоретичні основи та прикладні аспекти страхування у міжнародному бізнесі

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- ознайомлення з основами теорії страхування, основними поняттями в страхуванні і перестраховуванні;
- формування уявлення про особове і майнове страхування, зокрема страхування підприємницьких та фінансово-кредитних ризиків;
- знайомство зі структурою й основними тенденціями розвитку вітчизняного та світового страхового ринку;
- ознайомлення зі специфікою міжнародного страхування та основними видами страхової діяльності у міжнародному бізнесі;
- формування уявлення про державне регулювання страхової справи в Україні та роль держави в організації страхування та перестраховування катастрофічних ризиків в авіаційній галузі.

1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна.

- Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, усвідомлюючи необхідність навчання впродовж усього життя, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін.
- Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.
- Обґрунтовувати власну думку щодо конкретних умов реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях.
- Усвідомлювати необхідність навчання впродовж життя з метою підтримки професійної компетентності на високому рівні.
- Формулювати висновки і пропозиції, вирішувати проблемні ситуації та розв'язувати практичні завдання у сфері міжнародного бізнесу, передусім, у авіаційно-космічній галузі з урахуванням невизначеності умов і вимог середовища міжнародних економічних відносин.

1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна.

- Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- Здатність визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними.
- Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Страховання у міжнародному бізнесі»	Шифр документа	СМЯНАУ РП 15.01.01 – 01-2021
		стор. 5 з 14	

- Здатність пропонувати нові рішення у сфері міжнародного бізнесу на основі логічних аргументів з урахуванням особливостей і тенденцій розвитку авіаційно-космічної галузі.

1.4. Міждисциплінарні зв'язки.

Дана дисципліна базується на знаннях таких дисциплін, як «Вступ до спеціальності «Міжнародні економічні відносини»» і «Міжнародна торгівля», та взаємопов'язана з такими дисциплінами, як «Теорія і практика валютного курсу», «Міжнародний авіаційний бізнес», «Менеджмент ЗЕД підприємства».

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

2.1. Зміст навчальної дисципліни

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з 2 /двох/ навчальних модулів, а саме:

- навчального модуля №1 «Теоретичні основи страхової діяльності»
- навчального модуля №2 «Прикладні аспекти страхування у міжнародному бізнесі»,

кожен з яких є логічно завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля

Модуль 1. «Теоретичні основи страхової діяльності»

Інтегровані вимоги модуля №1:

ЗНАТИ:

- економічну природу, зміст та функції страхування;
- об'єкти страхування у зовнішньоекономічній діяльності;
- управління ризиками у міжнародному бізнесі;
- сучасні тенденції розвитку страхового ринку в Україні та світі.

ВМІТИ:

- оцінювати ризики зовнішньоекономічної діяльності, у тому числі, в авіаційній галузі;
- використовувати нормативні документи у здійсненні страхування та перестраховання підприємницьких ризиків, у тому числі, в авіаційній галузі.

Тема 1. Об'єкт, предмет, методи та методологія досліджень у страхуванні

Історичні передумови виникнення та еволюція первинних форм страхування. Особливості розвитку страхування в Україні. Об'єкт та предмет дослідження страхової науки. Методи та методологія досліджень у страхуванні. Поняття і об'єкти страхування зовнішньоекономічної діяльності.

Тема 2. Економічна природа, зміст та функції страхування. Страховий фонд.

Економічна природа страхування. Економічний інтерес страхувальника та економічний інтерес страховика. Місце страхування в економічній системі. Функції страхування.

Страховий фонд: зміст, структура, принципи формування та використання. Організаційні форми страхових фондів. Принципи формування та використання страхового фонду страховика. Значення страхування в умовах глобальної економіки.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Страховання у міжнародному бізнесі»	Шифр документа	СМЯНАУ РП 15.01.01 – 01-2021
		стор. 6 з 14	

Тема 3. Ризик, управління ризиком у страхуванні

Зміст та структурна характеристика ризику. Економічні ризики. Класифікація економічних ризиків. Управління ризиком (ризик-менеджмент). Методи управління ризиком. Страхування в системі управління ризиками. Процес управління ризиками у зовнішньоекономічній діяльності.

Тема 4. Класифікація страхування

Класифікація: зміст, наукове та практичне значення. Класифікація за метою страхування. Комерційне та соціальне страхування. Класифікація за ступенем свободи волевиявлення страхувальника. Добровільне та обов'язкове страхування. Класифікація за об'єктами. Страхування життя, майна та відповідальності. Класифікація страхування за родом небезпеки.

Тема 5. Основи перестраховання і співстраховання

Суть і роль перестраховання. Основні види страхування і перестраховання, здійснювані зарубіжними страховиками. Методи перестраховання. Форми проведення перестраховувальних операцій. Особливості перестраховання ризиків у нерезидентів. Співстраховання та механізм його дії. Роль перестраховання в функціонуванні міжнародного страхового ринку.

Тема 6. Страховий ринок

Зміст та характерні риси страхового ринку. Структура та елементи інфраструктури страхового ринку. Тенденції розвитку страхового ринку України. Місце України на міжнародному ринку страхових послуг. Загальна характеристика страхового ринку Європейського Союзу.

Тема 7. Державне регулювання страхової діяльності

Об'єктивна необхідність, зміст та межі державного регулювання страхової діяльності. Державний нагляд за страховою діяльністю. Ліцензування страхової діяльності. Оподаткування страховиків. Європейське регулювання страхової діяльності.

Модуль 2. «Прикладні аспекти страхування у міжнародному бізнесі»

Інтегровані вимоги модуля №2:

ЗНАТИ:

- умови угод у страхуванні зовнішньоекономічної діяльності;
- транспортне страхування в системі МЕВ;
- об'єкти і суб'єкти авіаційного страхування, правові аспекти страхування авіаційних ризиків;
- страхування відповідальності у міжнародному бізнесі. Страхування відповідальності власників повітряних суден перед третіми особами;
- страхування кредитних, фінансових ризиків та ризиків невиконання зобов'язань у міжнародному бізнесі;
- хеджування фінансових ризиків та перестраховання у міжнародному бізнесі.

ВМІТИ:

- застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань з метою ефективного управління ризиками у зовнішньоекономічній діяльності.

Тема 1. Умови угод у страхуванні зовнішньоекономічної діяльності. Типові контракти у міжнародному страхуванні

Зовнішньоекономічні зв'язки як об'єкт страхування. Особливості зовнішньоторговельних операцій. Сутність і види міжнародного страхування. Типові контракти у міжнародному страхуванні. Базисні умови поставок ІНКОТЕРМС.

Тема 2. Транспортне страхування в системі міжнародно-економічних відносин

Історія транспортного страхування. Поняття і види транспортних засобів, що використовуються в системі МЕН. Страхування наземного транспорту. Страхування автотранспортних засобів. Страхування залізничного рухомого складу. Поняття морського страхування. Страхування судів. Страхування відповідальності судновласників. Аварійний комісар. Характеристика загальної і приватної аварій і розподіл збитків. Клуби взаємного страхування.

Тема 3. Авіаційне страхування

Історія авіаційного страхування. Об'єкти і суб'єкти авіаційного страхування. Правові аспекти страхування авіаційних ризиків. Страхування космічних ризиків. Історія створення космічного страхування. Види страхування космічної діяльності. Сутність, основні поняття і особливості космічних ризиків. Порядок здійснення проекту страхування космічних ризиків.

Тема 4. Страхування вантажів. Страхування технічних ризиків

Класифікація страхування вантажів. Міжнародні норми і правила, що регулюють перевізну діяльність. Умови транспортування і страхування вантажів. Класифікація за складністю перевезення вантажів. Морське перевезення. Види і умови міжнародних торгових договорів. Договір страхування вантажів. Мінімізація збитків при транспортуванні застрахованих вантажів. Страхування контейнерних перевезень.

Особливості страхування будівельно-монтажних ризиків. Об'єкти страхування та їх оцінка. Страхові суми та ліміти відповідальності. Страхування післяпускових гарантій. Страхування відповідальності перед третіми особами при будівельно-монтажних роботах. Страхування електронного обладнання. Страхування нової техніки і технологій. Страхування будівельних машин, механізмів та тимчасових споруд.

Тема 5. Страхування відповідальності у міжнародному бізнесі

Сутність і призначення страхування відповідальності. Класифікація видів страхування відповідальності. Договір страхування відповідальності. Відповідальність, яку страхують судновласники. Відповідальність перед третіми особами. Відповідальність за зіткнення з іншими судами. Відповідальність за втрату і пошкодження майна. Відповідальність за вантаж. Страхування відповідальності операторів портів і терміналів стівідорних компаній. Страхування відповідальності митних перевізників. Страхування відповідальності власників повітряних суден перед третіми особами.

Тема 6. Страхування кредитних, фінансових ризиків та ризиків невиконання зобов'язань у міжнародному бізнесі

Страхування комерційних і фінансових ризиків в системі страхових послуг. Фінансові та комерційні ризики. Управління фінансовим ризиком одна з функцій страхування. Загальна характеристика та порядок страхування ризиків неплатежу. Страхування кредиту в системі міжнародних торгових, комерційних і інвестиційних угод. Страхування зовнішньоекономічних інвестиційних проектів. Страхування відповідальності за невиконання зобов'язань. Страхування від збитків внаслідок перерв у виробництві. Страхування фінансових ризиків, пов'язаних з втратою роботи. Страхування від політичних і економічних ризиків. Страхування лізингових операцій.

Тема 7. Хеджування фінансових ризиків - як інструмент страхування без участі страховиків

Хеджування фінансових ризиків - фінансовий інструмент зовнішньоторговельних операцій. Хеджування. Хеджування продажем. Хеджування купівлею. Використання хеджування на міжнародних торгових майданчиках. Що дає хеджування. Опціони як один з інструментів хеджування. Хеджування цінних і курсових ризиків. Хеджування процентних ризиків. Хеджування ризиків по опціонним позиціям

Тема 8. Перестраховання у міжнародному бізнесі

Основні види страхування і перестраховання, здійснювані зарубіжними страховиками. Законодавча база перестраховання. Організація перестраховання в страхових компаніях. Сутність договорів факультативного і облігаторного перестраховання. Активне і пасивне перестраховання. Пропорційне перестраховання. Непропорційне перестраховання. Страховий і перестраховий пул. Роль перестраховання в підвищенні фінансової стійкості страховика. Державне регулювання перестраховальної діяльності. Роль перестраховання в функціонуванні міжнародного страхового ринку.

2.3. Тематичний план.

пор	Назва теми (тематичного розділу)	Обсяг навчальних занять (год.)							
		Денна форма навчання				Заочна форма навчання			
		Усього	Лекції	Практ. заняття	СРС	Усього	Лекції	Практ. заняття	СРС
Модуль № 1 «Теоретичні основи страхової діяльності»									
		6 семестр				6 семестр			
1.1	Об'єкт, предмет, методи та методологія досліджень у страхуванні	9	2	2	5	4,5	0,5	-	4
1.2	Економічна природа, зміст та функції страхування. Страховий фонд	5	2	-	3	4,5	0,5	-	4
1.3	Ризик, управління ризиком у страхуванні	9	2	2	5	4,5	0,5	-	4
1.4	Класифікація страхування	5	2	-	3	4,5	0,5	-	4
1.5	Основи перестраховання і співстраховання	9	2	2	5	4,5	0,5	-	4
1.6	Страховий ринок	5	2	-	3	4,5	0,5	-	4
1.7	Державне регулювання страхової діяльності	9	2	2	5	3	1	-	2
1.8	Модульна контрольна робота №1	3	1	-	2	-	-	-	-
	Усього за модулем № 1	54	15	8	32	30	4	-	26
Модуль № 2 «Прикладні аспекти страхування у міжнародному бізнесі»									
		7 семестр				7 семестр			
1.1	Об'єкт, предмет, методи та методологія досліджень у страхуванні	-	-	-	-	6	-	1	5
1.2	Економічна природа, зміст та функції страхування. Страховий фонд	-	-	-	-	4,5	-	0,5	4
1.3	Ризик, управління ризиком у страхуванні	-	-	-	-	4,5	-	0,5	4
1.4	Класифікація страхування	-	-	-	-	4,5	-	0,5	4

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Страховання у міжнародному бізнесі»	Шифр документа	СМЯНАУ РП 15.01.01 – 01-2021
		стор. 9 з 14	

1.5	Основи перестраховування і співстраховування	-	-	-	-	4,5	-	0,5	4
1.6	Страховий ринок	-	-	-	-	4,5	-	0,5	4
1.7	Державне регулювання страхової діяльності	-	-	-	-	4,5	-	0,5	4
2.1	Умови угод у страхуванні зовнішньоекономічної діяльності. Типові контракти у міжнародному страхуванні	9	2	2	5	6	0,5	0,5	5
2.2	Транспортне страхування в системі міжнародно-економічних відносин	5	2	-	3	6	0,5	0,5	5
2.3	Авіаційне страхування	9	2	2	5	6	0,5	0,5	5
2.4	Страховання вантажів. Страховання технічних ризиків	5	2	-	3	6	0,5	0,5	5
2.5	Страховання відповідальності у міжнародному бізнесі	9	2	2	5	6	0,5	0,5	5
2.6	Страховання кредитних, фінансових ризиків та ризиків невиконання зобов'язань у міжнародному бізнесі	5	2	-	3	6	0,5	0,5	5
2.7	Хеджування фінансових ризиків - як інструмент страхування без участі страховиків	9	2	2	5	6	0,5	0,5	5
2.8	Перестраховування у міжнародному бізнесі	4	2	-	2	7	0,5	0,5	6
2.9	Домашнє завдання	8			8	-	-	-	-
2.10	Контрольна (домашня) робота (ЗФН)	-	-	-	-	8	-	-	8
2.11	Модульна контрольна робота №2	3	1	-	2		-	-	-
	Усього за модулем № 2	66	17	8	37	90	4	8	78
	Усього за навчальною дисципліною	120	32	16	72	120	8	8	104

2.4. Завдання на контрольну (домашню) роботу (ЗФН)

Домашнє завдання (ДЗ) виконується у шостому семестрі, відповідно до затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій, з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь студентів, і є важливим етапом у засвоєнні навчального матеріалу.

Домашнє завдання виконується на основі навчального матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання студентами, і є складовою модулю № 2. «Прикладні аспекти страхування у міжнародному бізнесі»

Конкретна мета домашнього завдання, в залежності від варіанту, полягає у засвоєнні студентами базових понять та знань з теорії страхування, формування вмінь та навичок страхування підприємницьких та фінансово-кредитних ризиків, осмислення основних тенденцій розвитку вітчизняного та світового страхового ринку, ознайомлення зі специфікою міжнародного страхування та основними видами страхової діяльності у міжнародному бізнесі, оволодіння знаннями з регулювання страхової діяльності в країнах світу та в Україні та осмисленням ролі держави в організації страхування та перестраховування ризиків в авіаційній галузі.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Страховання у міжнародному бізнесі»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.01 – 01-2021
		стор. 10 з 14	

Виконання, оформлення та захист домашнього завдання здійснюється студентом в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій.

Час, необхідний для виконання домашнього завдання – до 8 годин самостійної роботи.

Контрольна (домашня) робота (ЗФН) виконується відповідно до затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій, з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь студентів і є важливим етапом у засвоєнні навчального матеріалу дисципліни.

Завдання на контрольну (домашню) роботу (ЗФН) розробляються автором робочої програми. Вказані навчальні матеріали затверджуються протоколом засідання випускової кафедри і доводяться до відома студента індивідуально.

2.5. Перелік питань для підготовки до екзамену.

Перелік питань та зміст завдань для підготовки до екзамену розробляються провідним викладачем кафедри відповідно до робочої програми, затверджується на засіданні кафедри та доводиться до відома студентів.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

При вивчення навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

- пояснювально-ілюстративний метод;
- метод проблемного викладу;
- евристичний метод;
- дослідницький метод.

Реалізація цих методів здійснюється при проведенні лекцій, практичних занять, самостійному вирішенні завдань, роботі з навчальною літературою. Окрім цього практичні заняття проходять у формі дискусій, презентацій, круглих столів, ділових ігор.

3.2. Рекомендована література

Базова література

- 3.1.1. Закон України «Про страхування» від 07.03.1996 № 86/96-ВР (зі змінами та доповненнями): [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/85/96-вр>.
- 3.1.2. Закон України «Про туризм» від 18.11.2003 р. № 1282 -IV
- 3.1.3. Стратегія відродження вітчизняного авіабудування на період до 2030 року [Електронний ресурс] // Розпорядження Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 р. № 429-р із змінами, внесеними згідно з Розпорядженням КМ № 851-р від 08.07.2020. – Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/429-2018-%D1%80#Text>.
- 3.1.4. Порядок і правила здійснення обов'язкового авіаційного страхування цивільної авіації [Електронний ресурс] // Постанова Кабінету Міністрів України від 06.09.2017 № 676 – Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/676-2017-%D0%BF#Text>.
- 3.1.5. Кодекс торговельного мореплавства України від 23.05.1995 р. №176/95-ВР (зі змінами та доповненнями): [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/176/95>
- 3.1.6. Повітряний кодекс України від 19.05.2011 № 3393-VI [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3167-12>.
- 3.1.7. Страхування : Підручник / Ред.В.Д.Базилевич. – К.: Знання, 2008. - 1019с.
- 3.1.8. Страхування : Підручник/Керівник авт. кол. С.С.Осадець.-К.:КНЕУ, 2006.-599с.

Допоміжна література

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Страховання у міжнародному бізнесі»	Шифр документа	СМЯНАУ РП 15.01.01 – 01-2021
		стор. 11 з 14	

- 3.1.9. Балабанова Г.П. Авіаційне страхування як чинник розвитку авіаційної галузі України у світовому господарстві [Електронний ресурс] / Г.П.Балабанова. – Режим доступу: <http://ocs.nau.edu.ua/index.php/AVIA/AVIA2021/paper/viewFile/8225/6691>
- 3.1.10. Ринок страхових послуг України: теорія, методологія, практика: монографія / О. О. Гаманкова. - К. : КНЕУ, 2009. - 283 с.
- 3.1.11. Люльчак З.С. Перспективи розвитку страхування експортних операцій в Україні у після кризовий період та в умовах глобалізації [Електронний ресурс] / З.С. Люльчак, М.В. Двуреченський. – Режим доступу: http://confcontact.com/2012_02_17/2012_strategy3/25_Lvulchak.htm
- 3.1.12. Тимошенко О.В. Теоретичні засади в галузі страхування зовнішньоекономічної діяльності / О.В. Тимошенко // Економічний простір. - 2013. - №71. - С. 135-142
- 3.1.13. Семчук Ж. В. Особливості страхування зовнішньоекономічної діяльності підприємств [Електронний ресурс] / Ж. В. Семчук, О. С. Процевят, Р. М. Скриньковський // Ефективна економіка. — 2013. - № 10. - Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2382>
- 3.1.14. Мезіна О.Є. Страхування авіаційних ризиків в Україні: тенденції та перспективи розвитку [Електронний ресурс] / О.Є. Мезіна // Ефективна економіка. - 2013. - №13. - Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1885>
- 3.1.15. Шолойко А. С. Страхование экспортных кредитов как инструмент государственной поддержки экспортной деятельности в Украине / А. С. Шолойко // Современная экономика: проблемы, тенденции, перспективы. - 2013. - №8. - С. 96 - 101
- 3.1.16. Лі Г. Як виглядає світ лізингу літаків після року пандемії [Електронний ресурс] / Габріель Лі // On the RADAR. – 2021. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.flightradar24.com/blog/what-the-aircraft-leasing-world-looks-like-after-a-year-of-pandemic/>
- 3.1.17. Підсумки 2018 року [Електронний ресурс] // ТДВ СК «ЕКСПО СТРАХУВАННЯ» – Режим доступу до ресурсу: <https://exposk.com.ua/news/news-company/results2018.html>
- 3.1.18. Шершаков О. М. Щодо реалізації стратегії відродження вітчизняного авіабудування на період до 2030 року [Електронний ресурс] / О. М. Шершаков, В. М. В. М. Шемаєв // Національний інститут стратегічних досліджень. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2020-12/az-09.12.20_1.pdf
- 3.1.19. Beringer Sarah L. Managing Globalization: government export promotion in Germany and Europe / Sarah L. Beringer // Florida International University. - January, 2013. - 27 ps.

3.3. Інформаційні ресурси в інтернеті

- 3.3.1. <http://www.foreignaffairs.org/> – сайт журналу “Foreign Affairs”
- 3.3.2. <http://www.foreignpolicy.com/> – сайт журналу “Foreign Policy”
- 3.3.3. <https://www.iaisweb.org/home> - міжнародна асоціація страхових наглядачів (IAIS)
- 3.3.4. www.worldbank.org - Світовий банк
- 3.3.5. www.swissre.com - Сайт Швейцарського перестраховального товариства
- 3.3.6. <http://www.insuranceinstitute.com/> - Міжнародний страховий інститут
- 3.3.1. www.ukrstat.gov.ua/ - Державна служба статистики
- 3.3.7. <https://www.coursera.org/learn/r-programming/>
- 3.3.8. <http://prometheus.org.ua/dataanalysis/>
- 3.3.2. <https://forinsurer.com/>

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Страховання у міжнародному бізнесі»	Шифр документа	СМЯНАУ РП 15.01.01 – 01-2021
		стор. 12 з 14	

3.3.3. <https://zakon.rada.gov.ua/>

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАТЬ ТА ВМІНЬ.

4.1. Методи контролю та схема нарахування балів. Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл. 4.1.

Таблиця 4.1

Вид навчальної роботи	Мак кількість балів		Вид навчальної роботи	Мак кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
	6 семестр	6 семестр		6 семестр	7 семестр
Модуль № 1 «Теоретичні основи страхової діяльності»			Модуль № 2 «Прикладні аспекти страхування у міжнародному бізнесі»		
Вид навчальної роботи	бали	бали	Вид навчальної роботи	бали	бали
Робота на лекціях		56.х2=10	Робота на лекціях		56.х2=10
Робота на практичному занятті	36.х5=15		Робота на практичному занятті	36.х5=15	56.х2=10
Виконання тестових завдань	10		Виконання тестових завдань	10	10
Виступ на практичному занятті з презентацією на задану тему	5	-	Виконання та захист домашнього завдання	5	-
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 студент має набрати не менше</i>	<i>24 бали</i>	-	<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №2 студент має набрати не менше</i>	<i>24 бали</i>	-
Виконання модульної контрольної роботи №1	10	-	Виконання модульної контрольної роботи №2	10	-
Контрольна (домашня) робота (ЗФН)	-	-		-	20
Усього за модулем № 1	40	10	Усього за модулем № 2	40	50
Усього за модулями №1, №2				80	60
Семестровий екзамен				20	40
Усього за дисципліною				100	

2. Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку.

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Страховання у міжнародному бізнесі»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.01 – 01-2021
		стор. 13 з 14	

4.4. Сума підсумкової семестрової модульної та екзаменаційної рейтингових оцінок, у балах становить підсумкову семестрову рейтингову оцінку, яка перераховується в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS.

4.5. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./E** тощо.

4.6. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

(Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки
1	0302	11.10.21	Фігерідо Мексика	<i>[Signature]</i>	—
2	15.01.01	11.10.21	Солошенко Т.В.	<i>[Signature]</i>	

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				